

**MART 2016 VE ÖNCESİ TARİH BASKILI
KENTLEŞME VE KONUT POLİTİKALARI
DERS KİTABINA İLİŞKİN DÜZELTME CETVELİ**

1. **Sayfa iv, “İçindekiler” kısmında ikinci ünite sayfa kırkıta geçen “Bayındırlık ve İskan Bakanlığının İmar ve Planlamasında Etkisi” başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) 40
2. **Ünite 1, Sayfa 6, ilk üç paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
Kentın diğer yerleşme alanlarından ayrılması için kullanılan bir başka kriter de “nüfusun miktarı ve yoğunluğudur.” TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu’na (Devlet İstatistik Enstitüsü) göre kent, “il ve ilçe merkezlerinin belediye sınırları içerisinde kalan alanı” olmaktadır.
Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı) 20.000 kişinin yaşadığı yerleri kent olarak kabul etmektedir. Bu kriter, bir anlamda yukarıda belirttiğimiz kriter içerisinde de yer almaktaydı. Çünkü bu kritere göre nüfusu belirli bir sayıya ulaşan yerler kent olarak kabul edilir. İstatistiki önem taşıyan bu kriter son derece subjektif bir özellik gösterir. Gerçekten de, toplum yapısındaki gelişmeler gözönünde tutulmaksızın sadece nüfus sayısının esas alınması bizi yanıltabilir. Ayrıca yerleşme alanlarını kent olarak belirleyecek olan nüfus sayısı her ülkeye göre değişir. Diğer taraftan nüfus yoğunluğu ölçü olarak kabul edilirse subjektif olma özelliği devam eder. Nitekim kenti, nüfus yoğunluğu belirleyecek ise bu yoğunluğun çeşitli yerleşme alanlarında değişik miktarlarda ortaya çıkması mümkündür. Kentlerin bazı alanlarında nüfus yoğunluğu açısından boşluklar olabilmesi bunun örneğidir. Bunun yanında kent nüfusunun belirli bölgelerde yoğunluk kazanması çeşitli faktörlerin etkisindedir. Diğer taraftan nüfus kriterini kullanmak suretiyle ülkelerin ekonomik, sosyal ve fiziki özellikleri göz önüne alınarak nüfus grupları tespit edilir ve bu yolla yerleşme alanı sınıflandırılmaları yapılır. Diğer taraftan Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) Bölge Planlama Dairesi de 10.000 kişilik yerleşme alanını kent olarak kabul eder; ancak kentlerin nüfusları açısından sıralanmasında değişik nüfus miktarlarını kabul eder.
3. **Ünite 1, Sayfa 22, “Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Kentleşme” başlıklı konunun üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
Ülkemizdeki kentleşmeyle ilgili olarak TÜİK Türkiye İstatistik Kurumu (Devlet İstatistik Enstitüsü) iki farklı değerlendirme yapmaktadır: Birinci ölçüt, idari bölünmeyi esas alarak il ve ilçe merkezlerini kent-kent olarak kabul etmektedir. İkinci ölçüt ise, 10.000 nüfusun üzerindeki yerleşim alanlarını kent-kent şeklinde nitelemektedir. Genellikle tercih edilen ölçüt, belirli bir nüfus miktarının esas alındığı ikinci ölçüttür. Diğer taraftan nüfus ölçütünün esas alınmasının üstün bir tarafı, zaman içerisinde nüfus miktarını değiştirme kolaylığıdır. Nitekim günümüzde Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı), nüfusun 10.000 değil de, 20.000 olmasını esas alarak kent-kent tanımına gitmektedir.
4. **Ünite 2, Sayfa 38, “İmar Kanununa Göre Kent Planlaması” başlıklı konunun paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
3 Mayıs 1985 tarihinde kabul edilen 3194 sayılı İmar Kanunu ile imar planlanmasında önemli değişiklikler yapılmış; planların hazırlanması ve kabulü yetkisi belediyelere devredilmiştir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’nın (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) imar planlarının yapılması ve kabulündeki yetkileri sınırlandırılmıştır.
5. **Ünite 2, Sayfa 38, “İmar Planlarının Amacı” başlıklı konunun üçüncü paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.**
Bu tanımlara göre Bölge planları; sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerini gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri, faaliyetlerin alt yapılarının dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü halde Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı) yapar veya yaptırır (İmar Kanunu Md. 8). Türkiye planlama yönünden sekiz bölgeye ayrılmıştır.
6. **Ünite 2, Sayfa 39, “İmar Planlarının Yapılması ve Yürürlüğe Girmesi” başlıklı konunun ikinci ve üçüncü paragrafları değiştirilmiş ve her iki paragrafın sonuna aşağıdaki şekilde ilave metin eklenmiştir.**
İmar planları, bölge ve çevre düzeni plan kararlarına uygunluğu sağlamak şartıyla ilgili belediyelerce (mevcut ise) yapılır ve yaptırılır (İ.K. Md. 8/b). Planlar idarece (belediye veya valilik) doğrudan yaptırılmadığı zaman; ihale suretiyle veya İller Bankası Fen Müdürüne yetki verilmek suretiyle yaptırılabilir. İdare, planlama grubunda görev alacakları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı’na (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) bildirmekle yükümlüdür (İ.P.Y.D.E.D. Yön. Md. 5). İmar Planlarını Yüklenecek Mükellif ve Mükellif Kuruluşların Yeterlik Yönetmeliği’nde, o yerleşme için belirlenen asgari yeterlik belgesine sahip olması şarttır (İ.P.Y.D.E.D. Yön Md.6).

İ.P.Y.D.E.D.'ye dair yönetmelikler; (11/11/2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1'de belirtilen şekilde değiştirilmiştir. Daha sonra MADDE 1-11/11/2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin 12'nci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) Yetkili idare çevre düzeni planlarına yapılan itirazları bu Yönetmelik hükümleri kapsamında değerlendirir ve sonuçlandırır. Uygun bulunan itirazlar plan ve plan hükümlerinde düzeltme yapılarak onaylanır ve yeniden yetkili veya ilgili idarece planlama bölgesindeki herkesin görebileceği şekilde ilan yerlerinde asılmak ve nerede nasıl görülebileceği mahalli haberleşme araçları ile duyurulmak sureti ile otuz gün süre ile ilan edilerek kesinlik kazanır. İtirazlara ilişkin değerlendirme ve sonuçları itiraz sahiplerine bildirilir.”) bu şekilde değiştirilmiştir.

İmar Kanunu ve ilgili yönetmelikler uygun olarak hazırlanan imar planları, belediye meclislerince onaylanarak yürürlüğe girer. Plan, onay tarihinden itibaren belediye başkanlarınca tespit edilen ilan yerlerinde bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde planlara itiraz edilebilir. Belediye Başkanlığınca belediye meclisine gönderilen itirazlar ve planları belediye meclisi onbeş gün içinde inceleyerek kesin karara bağlar. Bu karar yazılı olarak ilgisine bildirilir. Kesinleşen imar planlarının bir kopyası Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) gönderilir (İ.K. Md. 8/b ve İ.P.Y.D.E.D Yön. Md. 14).

İ.P.Y.D.E.D.'ye dair yönetmelikler; (11/11/2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1'de belirtilen şekilde değiştirilmiştir. Daha sonra MADDE 1-11/11/2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin 12'nci maddesinin yedinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(7) Yetkili idare çevre düzeni planlarına yapılan itirazları bu Yönetmelik hükümleri kapsamında değerlendirir ve sonuçlandırır. Uygun bulunan itirazlar plan ve plan hükümlerinde düzeltme yapılarak onaylanır ve yeniden yetkili veya ilgili idarece planlama bölgesindeki herkesin görebileceği şekilde ilan yerlerinde asılmak ve nerede nasıl görülebileceği mahalli haberleşme araçları ile duyurulmak sureti ile otuz gün süre ile ilan edilerek kesinlik kazanır. İtirazlara ilişkin değerlendirme ve sonuçları itiraz sahiplerine bildirilir.”) bu şekilde değiştirilmiştir.

7. Ünite 2, Sayfa 40, “Bayındırlık ve İskan Bakanlığının İmar ve Planlamasında Etkisi” başlığı ve paragrafları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı)

İmar Kanunu ile imar planlarının yapılması ve kabulü yetkisinin kaideten belediyelere devredildiğine yukarıda değinmiştik. Ancak bu durumun bazı istisnaları vardır. Kanunda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) bazı hallerde imar planlamasıyla ilgili yetkiler tanınmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı), gerekli görülen hallerde, kamu yapıları ile ilgili imar planı ve değişikliklerinin, genel yaşamı etkileyen afetler dolayısıyla veya toplu konut uygulaması veya Gecekondu Kanunun uygulaması amacıyla yapılması gereken planların ve değişikliklerinin, birden fazla belediyeyi ilgilendiren metropoliten imar planlarının veya içerisinden veya civarından demiryolu veya karayolu geçen, havaalanı bulunan veya havayolu veya denizyolu bağlantısı bulunan yerlerdeki imar ve yerleşme planlarının tamamını veya bir kısmını, ilgili belediyelere veya diğer idarelere bu yolda bilgi vererek ve gerektiğinde işbirliği sağlayarak yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye ve re'sen onaylamaya yetkilidir (İ.K.M.d. 9.).

Bir kamu hizmetinin görülmesi amacı ile resmi bina ve tesisler için imar planlarında yer ayrılması veya bu amaçla değişiklik yapılması gerektiği takdirde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı), valilik kanalı ile ilgili belediyeye talimat verebilir veya gerekirse imar planının resmi bina ve tesislerle ilgili kısmını re'sen yapar ve onaylar. Bakanlık ayrıca birden fazla belediyeyi ilgilendiren imar planlarının hazırlanmasında, kabul ve onaylanması evresinde ortaya çıkabilecek ihtilafları halleder, gerektiğinde re'sen onaylar. Kesinleşen planlar ilgili belediyelere ve valiliklere tebliğ edilir. Bu planların uygulanması mecburidir (İ.K. Md..9).

İmar Kanununa 20.6.1987 tarihinde eklenen bir hükümle İmar Planı konusunda belediyelere verilen bütün yetkilerin, Başbakanın onayı ile geçici olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) verilmesi kabul edilmiştir.

8. Ünite 2, Sayfa 41, “Özet” kısmında “Amaç 4” paragrafının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
Bazı durumlarda imar planlarında düzenleme yapma yetkisi Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı) tanınmıştır.

9. Ünite 2, Sayfa 42, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında beşinci sorunun “a seçeneği” ve “d seçeneği” aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskân Bakanlığı)

d. Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

10. **Ünite 2, Sayfa 42, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında dördüncü ve sekizinci sorunun “c seçeneği” aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
c. Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı)
11. **Ünite 4, Sayfa 81, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında birinci soru kökü aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
I. Aşığıdakilerden hangisi Büyükşehir alan yönetimi şekillerinden biri olan tek kademeli yönetimde gerçekleştirme şekillerinden birisidir?
12. **Ünite 4, Sayfa 81 ve 84, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında dokuzuncu sorunun “d seçeneği” ve “Kendimizi Sıneyalım Yanıt Anahtarı” kısmında yanıtı “d” olarak aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
d. İlke olarak tek amacı gerçekleştirmek için kurulmuş olması
9. d Yanıtınız yanlış ise, “Büyükşehir Alan Yönetimi Şekilleri” konusunu yeniden gözden geçiriniz.
13. **Ünite 4, Sayfa 82, “Yaşamın İçinden” kısmında altıncı paragraf aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
Belediye, varlık ve yükümlülüklerinin ayrıntılı bir şekilde yer aldığı mali tablolarını üçer aylık dönemler halinde İçişleri ve Maliye Bakanlıkları ile Kalkınma Bakanlığı (Devlet Planlama Teşkilatı) ve Hazine Müsteşarlıklarına gönderecek.
14. **Ünite 5, Sayfa 89, beşinci madde aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
• Metropolitan planlama çalışmaları ile ilgili mahalli kuruluşlar Kalkınma Bakanlığı’nın (Devlet Planlama Teşkilatı) ilgili bölüm ve şubeleri ve İmar ve İskan Bakanlığının ilgili daireleri ile koordinasyon halinde bulunacaklardır”.
15. **Ünite 5, Sayfa 99, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında dördüncü sorunun “d seçeneği” aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
d. Çevre ve Şehircilik Bakanı (Bayındırlık Bakanı)
16. **Ünite 7, Sayfa 123, “Tasfiye önlemleri:” maddesi aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
• **Tasfiye önlemleri:** Alınacak önlemlerle yaşama şartları açısından düzeltilmesi mümkün olmayan gecekondu veya gecekondulu bölgeleri için düşünülen önlemlerdir. Tasfiye önlemlerinin uygulanacağı bölgelerin seçimini de ıslah önlemlerinde olduğu gibi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) denetimi altında Belediyeler yapacaktır.
17. **Ünite 7, Sayfa 126, dördüncü paragraf aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
“Dağınık bir özellik gösteren köy yerleşme düzenini belirli ölçüde ve olumlu yönde etkilemek için tarım kooperatifleri, sağlık ocakları, ana çocuk sağlığı merkezleri, ortaokul ve bölge okulları, köy sanat ve meslek kursları, seçtör evi, P.T.T. şube ve ajansı ve benzeri tesisler 1971 program yılından itibaren gelişme potansiyelinin sahibi merkezi nitelikteki köylerde toplanacak ve gezici nitelikte görev yapan kamu görevlilerinin hizmetlerini bu köylerde yapmaları sağlanacaktır. Bu tip köylerin tespitine esas olmak üzere Kalkınma Bakanlığınca (Devlet Planlama Teşkilatı) bir araştırma yapılacaktır.” 1972 Yılı Programında, değışik kriterlere dayalı olarak seçilen merkezi köyler aracılığıyla öteki köylere hizmet sunmak ve genel idare kuruluşları tarafından yürütülen hizmetlerle ilgili tesislerin farklı yerleşme alanlarına dağıtılmasını önlemek amacıyla yapılacak çalışmalar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının yürütücülüğüne bırakılmıştır. Merkez köylerle ilgili olarak, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, şu görüşlere yer vermiştir.
18. **Ünite 8, Sayfa 147 ve 148, “Konut Politikasının Uygulanmasında Yapı Kooperatiflerinin Yeri” başlıklı konunun yedinci ve onikinci paragrafları aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
Konut kredisi veren diğer kurumlar, Sosyal Güvenlik Kurumu ile Ordu Yardımlaşma Kurumu’dur. Bu arada özellikle memurların konut sorununu çözmek üzere maaşlarından kesilen MEYAK kesintilerinden oluşan fondan, memur kooperatiflerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) aracılığıyla da kredi verilmektedir.
- Ülkemizde konut kooperatiflerinin teftiş ve denetimi Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından yapılabilmektedir. Ancak yapılan araştırmalar konut kooperatiflerinin %50’ye yakınının idari, teknik ve mali açılardan denetlenmemiş olduğunu ortaya koymuştur.
19. **Ünite 8, Sayfa 151, “Kendimizi Sıneyalım” kısmında dördüncü sorunun “d seçeneği” aşığıdaki şekilde değıştirilmiştir.**
d. Çevre ve Şehircilik Bakanı (Bayındırlık Bakanı)